

**INATSIARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2007**

Kommunimut tikeraarneq

5.13. Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq

5.13.1. Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq

Ombudsmandip sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik kommunimi tikeraarnermini misissuinaa akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaat pillugu inuttaasunut isumaqatigiissuteqartarnermut tunngaviusoq oqaaseqaatinik arlalinnik Ombudsmandip saqqummiussinissaanut pissutissaqalersitsivoq. Ombudsmandi suliani illua'tungiusup sinniisoqarfīgisaanni uppersaasersuisoqartarnissaanik piunasaqaatit pillugit aamma oqaaseqaateqarpoq. Ombudsmandip tamatuma saniatigut oqaatigaa inuit ataasiakkaat pinngitsaaliilluni akiliisitsiniartartumut aggersarneqarunik namminneq takkunnissaminnut pissusaaffeqarnerat atuutinngitsoq, akiligassaqartut tassaappata ataatsimoortut inatsiseqartitsinikkut naammineersinnaasut. (J. nr. 11.73.88.73/047-06)

Akiliinissamik isumaqatigiissuteqartarneq

Suliaq 1

Kommunimut 26. maj 2006-imi imatut allappunga:

"Suliaq tamatuma saniatigut allakkamik" nammineq piunassuseq tunngavigalugu isumaqatigiisummik" taaneqartumik, 6. juli 1999-imi ullulerneqarsimasumik imaqarpoq, tassanilu A kommunimut isumaqatigiissuteqarpoq B-p (inuttut normua ...) eqqagassanik eqqaanermut paaviaanermullu kommunimut akiitsui erseqqinnerusumik taallugit amerlassusilikkanik naafferartumik akilersorumallugit.

Pisortanut akiitsut akilersinniarneqartarnerat pinaveersaartinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq aapparit ilaatigut eqqagassanik eqqaanermut paaviaanermullu akiligassanut nammaqatigiillutik akisussaassasut.

Pisassarisat taakku eqqartuussisoqariinnikkaluartuq pinngitsaaliinikkut akilersinniarneqarsinnaapput, tak. Inatsisartut inatsisaanni taaneqartumi § 2 aamma eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi Kapitali 7, § 1, imm. 2, nr. 2.

Pineqartut aappariunersut suliame takusinnaangilara. Taamaappat isumaqatigiissutip manna nassataraa, tassalu pisassarisat eqqartuussisarneq pillugu inatsit aqutugalugu kommunip akilersinniarinnaangikkai, isumaqatigiissut malinneqartuarallartillugu.

Isumaqatigiissulli immikkut oqaasertaliussanik imaqarpoq, tassalu isumaqatigiissut unioqqutinneqarpat pisassarisat eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 7, § 1, imm. 4 tunngavigalugu pinngitsaaliinikkut akilersinneqarsinnaasut.

Tamanna imatut paasineqartariaqarpoq isumaqatigiissut unioqqutinneqarpat eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 7, § 1, imm. 2, nr. 2 aamma akiitsunik akiliisitsiniartarneq pillugu inatsimmi § 2 (tak. eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 7, § 1, imm. 3) tunngavigalugit pinngitsaaliissummik akiliisitsiniarnissaminut kommuni imminut suli mattusimasoq.

Aamma pineqartuq tassaavoq eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 7, § 1, imm. 4 tunngavigalugu pinngitsaaliissummik akiliisitsiniarnerup politiinit ingerlanneqartussaana, tak. Kalaallit Nunaanni eqqartuussutininik naammassitsiniartartut pillugit nalunaarummi nr. 90-imi, 1. marts 1983-imeersumi § 1, imm. 2.

Tamatuma saniatigut isumaqatigiissut immikkut oqaasertaliussanik imaqarpoq pisortanit A-mut tunniunneqartussani tamani ilanngaassinissamut kommuni pisinnaatitaasoq.

Tamanna ajornarpoq, tassami kommuni – akileraarutinit utertoortusiassanik akileraartarneq pillugu inatsimmi § 50 tunngavigalugu tunniunneqartartut eqqaassanngikkaanni – tamanna pillugu erseqqissummik isumaqatigiissuteqartoqareersimangippat innuttaasut naalagaaffimmit Namminersornerullutillu Oqartussanit pisassarisaannit kommunimut akiitsunut matusissutissanik ilanngaassinnaangimmat, taamatuttaarlu akissarsianit isumaginninnermilu tunniunneqartartunit ilanngaassinissamut kommuni nalinginnaasummik mattussaalluni.

Aammattaq isumaqatigiissut ernialiinissaq pillugu immikkut oqaasertaliussanik imaqarpoq.

Oqaatigaara pisortat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pisassarisat ernialerneqarnissaat piunasaqaatigissallugu kommuni inatsisitigut tunngavissaqanngimmat, ernialiineq inatsimmik aalajangersimasumik tunngaveqanngippat.

Kommuni qinnuigaara akilersuinissamik isumaqatigiissuteqarneq qulaani oqaaseqaatikka pillugit oqaaseqaateqaqqullugu."

Kommunip 15. november 2006-imi imatut akivaanga:

"Oqaatigisassit suliaq tamatuma saniatigut ... B-p akiitsui eqqaavileritinnermut, anartarfileritinnermut paaviartinnermullu akiitsut pillugit nammineq piunassutsiminik saaffignilluni ilanngartuinnikkut akilersuiffigerussimavai, nassuerutigissavarali pisortanit akiitsut akilersinniarne-

qartarnerat pinaveersaartinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq aappariit inuillu nalunaarsorneqarsimasumik aappariittut inooqatigiit, akiitsunut eqqagassanut paaviaanermullu akiligassanut nammaqatigiilutik akisussaassasut.

Oqaatigissavaralu akisussaaqatigiinneq tunngavigalugu qulaani pineqartoq akilersuinngimmat, namminerli piumassutsiminik saaffiginnilluni akilersuerusussimalluni B-kkunni najugaqarnini pissutigalugu, tamannalu pillugu oqaatigissavara kukkusumik allaffissiaq ukiorpassuarni inatsisinit naleqqussarneqanngitsoq atorneqartuarsimalluni, tamannalu kukkunerusoq oqaatigissavara, siunissamilu oqaatigeriikkattut nutarterneqarnissaa sulissutigineqassaaq."

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"B-p akiitsuinik A-p akiliisimanera pillugu apeqqummut oqaatigaara, akiliinissamut isumaqatigiisummi, A-p akisussaaffiginngisaani, akiitsut pineqarmata kommunip A-mut piumasaqaatai eqqartuussuteqartoqaqqaarsimatinnagu pinngitsaaliissummik akilersinniarsinnaanngikkai, piumasaqaatit Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuanit eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kap. 7, § 1, imm. 4 tunngavigalugu immikkut ittu-mik naammassisinniarneqarsimanngippata. Pisuni marluusuni politiit – imaanngitsoq akiliisitsiniartartoq - naammassisitsinissamut eqqortumik oqartussaasuupput, tak. allakkanni 26. maj 2006-imeersuni oqaaseqaatikka.

Aammattaaq oqaatigaara pingaartuusoq kommunip sulianik uppernarsaasersuinera-nit erseqqissumik ersersinneqassasoq innuttaasoq akiitsunik naafferartumik akilersui-nissaq pillugu nammineerluni kommunimut saaffiginnissuteqaraangat. Suliami tassa-ni paasisutissaq taanna kommunip suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaan-er-mut akissutaanit kisimi erserpoq, tamannalu ajuusaarnartuuvoq.

Akiliinissaq pillugu innuttaasup nammineerluni saaffiginnissuteqarnerata upper-narsaasersornera pisuni arlariinni akiliutigineqartut inatsisinit naapertuuttuuneran-nut aalajangiisuulluinnartuuvoq. Taamaalilluni soraarnerussutisiaqartunut soraarne-russutisianit ilanngaassinikkut akiliuteqarnissaq pillugu kommunip isumaqatigiissu-siornissaanut periarfissaqanngilaq, taamaattumillu soraarnerussutisialinnut akiliinis-samut aqqissuussat atuussinnaassusiannut soraarnerussutisiallip nammineerluni su-liniuteqarneratigut akiligassat isumannaarneqarnerannut uppernarsaasersuisinnaa-neq apeqqutaavoq.

Ilaatigullu kommunip akissutaa imatut paasivara, tassalu kommunip isumaqatigigaa-nga kommuni nalinginnaasumik ilanngaassisarsinnaatitaanngitsoq, aamma kommuni inatsisitigut tunngaveqarnani ernianik piumasaqaateqarsinnaanngitsoq, taamatullu kommuni inatsisitigut tunngaveqarnani nukingisaarinermi akiliutit pinngitsaaliissute-qarnikkut akilersinniarsinnaanngikkai. Tamatumunnga naapertuuttumik kommunip akiliisitsiniariaatsini iluarsiniaraa tusaatissatut tiguara, tamatumunngalu atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

Suliaq 2

Kommunimut 26. maj 2006-imi imatut allappunga:

"Suliaq billetsimut aningaasartuutit (kommunip akilerallarsimasaasa) naafferartumik akilersorneqarnissaannik qinnuteqaammik imaqarpoq. Qinnuteqaat kommunip ...-mi immikkoortortaqaarfiani sulisumit atsiorneqarsimavoq.

Oqaatigaara kommunimi atorfeqartitaasut innuttaasumit pineqartumit piginnaatitsissummik imaluunniit uppernarsaasorsorlugu qinnuteqaammik peqanngikkunik akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaat pillugu isumaqatigiissuteqartoqarnissaanik siunnersuuteqarsinnaanngimmata.

Tamatumunngali atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga, tassami suliamit aamma ersermat akilersuinissamik kommunimut isumaqatigiissut A-p 21. februar 2005-imi atsiorsimaga."

Kommunip 15. november 2006-imi imatut akivaanga:

"Tassunga tunngatillugu akiitsut pillugit uppernarsaat akiliisitsiniartarfimmut tunniunneqarsimanngitsoq nassuerutigissavara, tamannalu oqaatigeriikkattut naleqqussarneqartussaavoq."

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Oqaatigaara kommunip akissutaa imatut paasigiga, tassalu kommuni qinnuteqartoqanngikkaluartoq imaluunniit akiliisussamit pisinnaatitsisoqanngikkaluartoq akiitsunik naafferartumik akilersuinissaq pillugu isummersinnaannginneranik oqarnera, kommunip isumaqatigigaa, suliamilu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

Suliaq 3

Kommunimut 26. maj 2006-imi imatut allappunga:

"Suliami ilaavoq akilersuinissaq pillugu isumaqatigiissut 12. juni 2004-meersoq, ...-mi peqatigiiffik sinnerlugu A-mit atsiorneqarsimasoq.

Kommuni qinnuigara A-p ...-mi peqatigiiffik sinnerlugu atsiorsinnaatitaanera kommunip uppernarsaatissaqartinneraa nassuiaqqullugu."

Kommunip 15. november 2006-imi imatut akivaanga:

"Suliaasimasumut tunngatillugu maani kommunitsinni periaaseq atorneqartoq oqaatigissagaanni takussutissaqanngitsoq oqaatigissavara, tassami peqatigiiffiit siulersuisullit nutaajutillutik ilaasortat ilaallunniit sunngiffimmi allaffimmut nalunaarutigineqarneq ajormata, tamannalu allan-

ngortinniarlugu siunnersuuteqarpunga siunissami tamakku pinaveersaartissagutsigit iliuusissanik tassa allaffissianik peqatigiiffinnit atorneqartussanik, sunngiffimmi allaffik qinnuigineqartoq atugassanik sanaqqullugu."

Tamatuma kingornatigut imaattunikoqaaseqaateqarpunga:

"Oqaatigaara kommunip akissutaa imatut paasigiga kommunip peqatigiiffinnik akiliinissamut isumaqatigiissuteqartarnernut immersugassamik assigiissaartunik oqaasertalersugaareersumik, tassaasussamik isumaqatigiissutitut atsiorfissaatitaasussamik, pilersitsinissaq isumaliutersuutiginiaraa.

Kommunip akissutaa tusaatissatut tiguara, kisiannili immersugassap assigiissaartunik oqaasertalersugaasup nutaap assilineranik nassinneqarnissara qinnutigaara."

Suliami illua'tungiusup sinniisoqarnerani uppernarsaasersuisoqarnissaanik piumasaaqat

Suliaq 1

Kommunimut 26. maj 2006-imi imatut allappunga:

"Suliaq akilersuinissamik aaqqissuussinermik 12. oktober 2005-imeersumik B-mit akiitsoqartut atsiorneqasimasumik aamma imaqarpoq.

Oqaatigaara innuttaasut suliani akiliisitsiniarnermut tunngasuni suliami illua'tungiusutut sinniisumik atuinissaat aallaavittut akornutissaqanngitsoq, tak. suliaasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 8.

Suliamili illua'tungiusutut sinniisuutitaqarneq suliami pisariaqarneratut annertutigisumik uppernarsaaserneqarsimassaaq.

Taamaattumik kommuni qinnuigaara B-p A-mut sinniisuusinnaaneranut tunngaviusoq pillugu paasissutisseqqullugu."

Kommunip 15. november 2006-imi imatut akivaanga:

"B-p A-mut pappilissat piginnittussaaneranut B-... atsiorsimasaat najoqqutaralugu sinniisuusinnaaneranut paasissutissiisuutinneqarpoq."

Tamatuma kingornatigut oqaaseqaateqaarpunga:

"Kommunip akisussaaffigaa inuk kommunip atassuteqarfigisaata illua'tungiusumut sinniisaasinnaanera qulakkiissallugu. Tamatumunnga pisut malillugit allakkatigut pinsinaatitsissummik pisariaqartitsisoqassaaq.

Kommunip suliami illua'tungiusup sinniisoqartitsineranut tunngasup B-p B-...-mik piginneqataanerani uppersaaserneqartoq innersuussutigisimavaa.

Oqaatigaara piginneqataaneq nalinginnaasumik piginneqataasumut sinniisaasinnaatitaanermik nassataqartitsisanngitsoq.

Piginnaatitsissut ersersinneqartarpoq piginnaatitsisuusup piginnaatitaasullu akornanni isumaqatigiisummit imaluunniit piginaatitaasoq piginnaatitsisuusumut imikkut ittumik inissisimaneranit, tak. tamanna pillugu isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsimmi § 10, imaattunik oqaasertaqartoq:

"§ 10. Kinaluunnit inummik allamik nammineq sinnerluni allanik aalajangersaaqatiginninniarnissamut pisussanngortitsisimasooq ingerlaannartumik inuup pingajuusup tungaanut pisassaqaartunngorlunilu pisussaaffeqalissaaq aalajangersaaqatigiinniarnerni sinniisuusup sinniisutut pisussanngortitsisoq sinnerlugu pisussaatsinerullu killingisa iluanni naammassimasaani.

Imm. 2. Kinaluunniit allamik isumaqatiginnissimanani malillugu atorfirmik inatsit imaluunniit ileqquliussaq malillugu killissaatit aalajangersimasut iluanni alla sinnerlugu qanoq iliuuseqarsinnaatitaanermik nassataqartumik tigummissaqartoq inunnik allanik aalajangersaaqatiginninnernik killissaatit taakkua iluanniittunik iliuuseqarsinnaanermut alla sinnerlugu piginnaatitaasutut isigineqassaaq."

B aamma A inooqatigiittut kommunip ilisimappagu kommunip erseqqinnerusumik uppersaasersuisoqanngikkaluartoq pisinnaatitsinermut tunngasortaanut akuersaarnera pillugu oqaaseqaatissaqanngilanga.

Isumaqaarpunga kommunip suliami illua'tungiusumut sinniisoqartitsinermut tunngaviusooq eqqumaffigisimasariaqaraluaraa."

Suliaq 2

Kommunimut 26. maj 2006-imi imatut allappunga:

"Suliaq akiliinissaq pillugu kommunimut isumaqatigiisummik A-mit atsiorneqarsimasumik imaqarpoq.

A suliffeqarfik sinnerlugu atsiorsinnaatitaanersoq suliami paasissutissiissutigineqarsimanngilaaq.

Oqaatigaara kommuni ingerlatseqatigiiffinnut (anparts- aama aktieselskabinut) attaveqassappat kommunip manna qulakkeertariaqaraa, tassalu ingerlatseqatigiiffik pineqartoq inummit imaluunniit inunnit ingerlatseqatigiiffik sinnerlugu atsiorsinnaatitaasumit/-nit, taamatut atsiorsinnaatitaanermut piginnaatitsissummik pigisaqartumit/-nit sinniisuuffigineqarnera pillugu suliami uppernarsaatissaqassasoq.

Taamaattumik kommuni qinnuigaara A suliffeqarfik sinnerlugu atsiorsinnaatitaasuunersoq paasissutissiissutigequllugu."

Kommunip 15. november 2006-imi imatut akivaanga:

"Qulaani taaneqartumut oqaatigissavara A-p suliffeqarfik ApS ... sinnerlugu atsiorsinnaatitaanera erseqqissumik oqaatigissagaanni takussutissaqanngilaq, atsiorsinnaanerannullu tunngatillugu atorrunnaarsitsineq nalunaarutigineqarumaarpoq, atsiorsinnaatitaanermut piginnaatitsissummik takussutissaqannginneq tunngavigalugu."

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Kommunip akissutaa imatut paasivara inuk anpartsselskabimut sinniisuusoq pisinnaatitsissut pisariaqartinneqartoq pigisassagaa kommunip siunissami qulakkeertarniaraa."

Ataatsimoortunik inatsisilerinikkut naammineersinnaasunik pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnernut aggeqqusisarneq

Suliaq 1

Kommunimut 26. maj 2006-imi imatut allappunga:

"... suliami ilaavoq aggeqqusissut 14. oktober 2005-imeersoq, tassa ingerlatseqatigiiffik pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnermut aggeqquneqarluni.

Tamanna pillugu oqaatigaara Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsit ingerlatseqatigiiffinnik assigisaannillu aggeqqusinissamut tunngavissamik imaqanngitsoq. Taamaattumillu ingerlatseqatigiiffiup aqutsisui siulersuisuulu pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnermut takkutinnngitsoorpata politit ikiortigalugit sassartinnissaannut aamma inatsisitigut tunngavissaqanngilaq, taamatuttaarlu akissarsianit unerartitsineq ingerlatseqatigiiffinnut (anparts- aamma aktieselskabinut) akiliisitsiniutitut atorneqarsinnaanani."

Kommunip 15. november 2006-imi imatut akivaanga:

"Tassunga atatillugu kommunip ilisimasimangilaa suliffeqarfiup pineqartup aalajangiineri, pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnermi tunngasunik, tassuunali atussallugu nalunaarutigissavarput ingerlatseqatigiiffiit pigisanik nalilinnik nassuiaasinnaanermik."

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"ApS ...-p akiliisitsiniartartumit naammassinninniarfigineqarnissamut aggeqquneqarneranik kommunip akissutaa pillugu oqaatigaara, kommunip akissutaa qanoq paasineqassanersoq uannut erseqqarlummat.

Isumaqarpungali kommunip anparts- aamma aktielselskabinik akiliisitsiniartartumit naammassinninniarneq pillugu aggeqqussuteqarnermi akiligassaqaartunik aamma akissarsianit unerartitsisarneq pillugit politiinut sassartitsisarneq pillugu malittari-sassanut innersuussisannginnissaa inassuteqaatigissallugu pissutissaqaartunga."